

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

▣ Λιδαγμένο κείμενο από το πρωτότυπο ▣

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ Πολιτικά, Γ 1, 3-4 / 6 / 12

Ὁ πολίτης οὐ τῷ οἰκεῖν που πολίτης ἐστίν (καὶ γὰρ μέτοικοι καὶ δοῦλοι κοινωνοῦσι τῆς οἰκῆσεως), οὐδ' οἱ τῶν δικαίων μετέχοντες οὕτως ὥστε καὶ δίκην ὑπέχειν καὶ δικάζεσθαι (τοῦτο γὰρ ὑπάρχει καὶ τοῖς ἀπὸ συμβόλων κοινωνοῦσιν). ... πολίτης δ' ἀπλῶς οὐδενὶ τῶν ἄλλων ὀρίζεται μᾶλλον ἢ τῷ μετέχειν κρίσεως καὶ ἀρχῆς. ... Τίς μὲν οὖν ἐστὶν ὁ πολίτης, ἐκ τούτων φανερόν· ᾧ γὰρ ἐξουσία κοινωνεῖν ἀρχῆς βουλευτικῆς καὶ κριτικῆς, πολίτην ἤδη λέγομεν εἶναι ταύτης τῆς πόλεως, πόλιν δὲ τὸ τῶν τοιούτων πλῆθος ἱκανὸν πρὸς αὐτάρκειαν ζωῆς, ὡς ἀπλῶς εἶπειν.

A. Να μεταφράσετε την παραπάνω παράγραφο στη νέα ελληνική.

Μονάδες 10

B. Να απαντήσετε στα παρακάτω :

B1. Ποιοι δεν είναι πολίτες κατά τον Αριστοτέλη και με ποια κριτήρια αποκλείονται; Γιατί αυτά τα κριτήρια δεν είναι ικανοποιητικά για τον ίδιο;

Μονάδες 10

B2. Με ποια κριτήρια κατά τον Αριστοτέλη μπορεί κάποιος να αποκαλείται πολίτης;

Μονάδες 10

B3. «πόλιν δὲ τὸ τῶν τοιούτων πλῆθος ἱκανὸν πρὸς αὐτάρκειαν ζωῆς» : Να αναλύσετε τον παραπάνω ορισμό της πόλης και σε συνδυασμό με το ακόλουθο μεταφρασμένο χωρίο να σκιαγραφήσετε τη σχέση του πολίτη με την πόλη στην οποία ανήκει.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ Πολιτικά Α 2, 11-12

Στην τάξη της φύσης η πόλη προηγείται από την οικογένεια κι απ' τον καθένα μας ως άτομο· ο λόγος είναι ότι το όλον αναγκαστικά προηγείται του μέρους· πραγματικά, αν πάψει να υπάρχει το σώμα ως σύνολο, δεν θα υπάρχει πια ούτε πόδι ούτε χέρι παρά μόνο ως (ίδια) λέξη, όπως, ας πούμε, αν μιλούμε για

πέτρινο χέρι (θα είναι, πράγματι, κάτι σαν αυτό, αν μια φορά πεθάνει) : όλα τα πράγματα είναι αυτό που λέμε ότι είναι, αν τα κρίνουμε με κριτήριο τη λειτουργία και τις ιδιότητές τους· από τη στιγμή, επομένως, που θα πάψουν να έχουν αυτά τα χαρακτηριστικά, δεν θα πρέπει πια να λέμε ότι είναι ό,τι ήταν πριν, αλλ' ότι απλώς εξακολουθούν να λέγονται ακόμη με την ίδια λέξη.

Μονάδες 10

B4. Γιατί εγκατέλειψε οριστικά την Αθήνα ο Αριστοτέλης;

Μονάδες 10

B5. α) Να γράψετε ποιες από τις λέξεις του πρωτότυπου κειμένου είναι ετυμολογικά συγγενείς με τις ακόλουθες:

- άπληστος :
- προβλήτα :
- ευκρίνεια :
- άφιξη :
- σοβαροφανής :

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ουσιαστικό
οϊκείν	-τωρ	
κοινωνούσι	-ία	
μετέχοντες	-ις	
δικάζεσθαι	-τής	
λέγομεν	-μα	

Μονάδες 5

▣ Αδίδακτο κείμενο ▣

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ Α΄, 52, 1-3

Οι κινήσεις των κορινθιακών πλοίων έναντι των αθηναϊκών και κερκυραϊκών αμέσως μετά από τη ναυμαχία στα Σύβοτα.

Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἀναγαγόμεναι αἶ τε Ἀττικάι τριάκοντα νῆες καὶ τῶν Κερκυραίων ὅσαι πλώιμοι ἦσαν ἐπέπλευσαν ἐπὶ τὸν ἐν τοῖς Συβότοις λιμένα, ἐν ᾧ οἱ Κορίνθιοι ὄρμουν, βουλόμενοι εἰδέναι εἰ ναυμαχήσουσιν. οἱ δὲ τὰς μὲν ναῦς ἄραντες ἀπὸ τῆς γῆς καὶ παραταξάμενοι μετεώρους ἠσύχαζον, ναυμαχίας οὐ διανοούμενοι ἄρχειν ἐκόντες ὄρωντες προσγεγενημένας τε ναῦς ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἀκραιφνεῖς καὶ σφίσι πολλὰ τὰ ἄπορα ξυμβεβηκότα, αἰχμαλώτων τε περὶ φυλακῆς οὓς ἐν ταῖς ναυσὶν εἶχον, καὶ ἐπισκευὴν οὐκ οὔσαν τῶν νεῶν ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ τοῦ δὲ οἴκαδε πλοῦ μᾶλλον διεσκόπουν ὅπη κομισθήσονται, δεδιότες μὴ οἱ Ἀθηναῖοι νομίσαντες λελύσθαι τὰς σπονδάς, διότι ἐς χεῖρας ἦλθον, οὐκ ἐῷσι σφᾶς ἀποπλεῖν.

- ✓ *αἶρω τὰς ναῦς ἀπὸ τῆς γῆς μετεώρους* = τραβῶ τα πλοία από τη στεριά στο ανοικτό πέλαγος
- ✓ *ἀκραιφνῆς* (< ἀκραιοφανῆς < ἀκέραιος + φαίνομαι) = αβλαβής, άθικτος, καινούριος

Γ1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική.

Μονάδες 20

Γ2. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

νῆες	τη γενική ενικού
ἐκόντες	την κλητική ενικού στο ίδιο γένος

ἀκραιφνεῖς	την αιτιατική πληθυντικού στο ουδέτερο γένος
σφίσι	την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
χεῖρας	τη δοτική πληθυντικού
ἀναγαγόμεναι	το απαρέμφατο του Παρακειμένου στην ίδια φωνή
εἰδέναι	το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο στην οριστική του Παρατατικού
ἄραντες	το δεύτερο ενικό πρόσωπο στην προστακτική του μέσου Παρακειμένου
ξυμβεβηκότα	το δεύτερο ενικό πρόσωπο στην ευκτική του Αορίστου στην ίδια φωνή
ἔῳσι	το τρίτο ενικό πρόσωπο στην οριστική του Παρατατικού στην ίδια φωνή

Μονάδες 10

Γ3α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου :
τῇ ὑστεραία, ἐπὶ τὸν λιμένα, μετεώρους, ἄρχειν, αἰχμαλώτων, σφᾶς.

Μονάδες 6

Γ3β. Διεισκόπουν ὅπη κομισθήσονται : Να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

Μονάδες 2

Γ3γ. οὐ διανοούμενοι : Να αναλύσετε τη μετοχή σε ισοδύναμη συντακτικά δευτερεύουσα πρόταση.

Μονάδες 2

τύχη ἀγαθὴ !!!

ΟΡΟΣΗΜΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

Ρένα Σαομπάνη